

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدين حفظه الله تعالى

موضوع:

مقدمات؛ حجت؛ کتاب خداوند؛ تفسیر قرآن؛ تفسیر برخی آیات قرآن

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: اسد اسدی

تاریخ: ۱۳۹۸/۲/۲

منظور از دو بار مردن و دو بار زنده شدن در این آیهی شریفه چیست؟ «قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَثْنَتَيْنِ وَأُخَيَّتَنَا أَثْنَتَيْنِ فَأَعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ» (غافر / ۱۱)؛ «می‌گویند: پروردگارا! ما را دو بار میراندی و دو بار زنده کردی، اکنون به گناهانمان معترفیم، پس آیا راهی برای بیرون آمدن [از دوزخ] هست؟»

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۸/۲/۱۳

در این باره پنج قول وجود دارد:

۱. مردن اول، پیش از دمیده شدن روح در دنیا و زنده شدن اول، پس از آن است و مردن دوم، در پایان عمر و زنده شدن دوم، در روز قیامت است؛ به دلیل سخن خداوند که فرموده است: ﴿كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أََمْْوَائًا فَأُحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ﴾؛ «چگونه به خداوند کافر می‌شوید؟! در حالی که مرده بودید، پس شما را زنده کرد، سپس شما را می‌میراند، سپس شما را زنده می‌کند، آن گاه به سوی او باز می‌گردید» و این قول عبد الله بن مسعود، ابن عباس، زید بن علی، ضحاک، قتاده، مقاتل و بسیاری از مفسران است و در آن اشکال می‌شود که مرده بودن در آغاز، مردن محسوب نمی‌شود؛ چراکه مردن به مرگ پس از زندگی گفته می‌شود، نه مرگ پیش از آن.

۲. مردن اول، در پایان عمر و زنده شدن اول، در قبر پیش از سؤال نکیر و منکر است و مردن دوم، در قبر پس از سؤال نکیر و منکر و زنده شدن دوم، در روز قیامت است و این قول سدی، جبائی، بلخی و اهل حدیث است و در آن اشکال می‌شود که مردن در قبر پس از سؤال نکیر و منکر

بر خلاف ظاهر کتاب خداوند است؛ چراکه ظاهر کتاب خداوند از حیات مؤمنان و کافران در برزخ خبر داده است.^۱

۳. مردن اول، مرگ معنوی برای کافران در دنیا است؛ به دلیل سخن خداوند که فرموده است: «أَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَاهُ»^۲؛ «آیا کسی که مرده بود، پس او را زنده کردیم» یعنی کافر بود، پس او را هدایت کردیم و مردن دوم، در پایان عمر است و زنده شدن اول، در قبر پیش از سؤال نکیر و منکر و زنده شدن دوم، در روز قیامت است و این قول محمد بن کعب قرظی است و در آن اشکال می شود که مرگ معنوی، مجاز است، در حالی که اصل بر حقیقت است و جز به ضرورت از آن عدول نمی شود.

۴. مردن اول، در پایان عمر و زنده شدن اول، در رجعت است و مردن دوم، پس از رجعت و زنده شدن دوم، در روز قیامت است و این قول بسیاری از شیعه است و در آن اشکال می شود که آیه عام است و همه ی کافران را در بر می گیرد، در حالی که رجعت -بر فرض ثبوت آن- خاص است و تنها برخی از کافران را در بر می گیرد. وانگهی در این صورت، دست کم سه مردن و سه زنده شدن لازم می آید؛ چراکه کتاب خداوند از زندگی در برزخ و مردن در روز قیامت به هنگام دمیده شدن اول در صور خبر داده است.

۵. مردن اول، در پایان عمر و زنده شدن اول، در برزخ است و مردن دوم، در روز قیامت به هنگام دمیده شدن اول در صور و زنده شدن دوم، در روز قیامت به هنگام دمیده شدن دوم در صور است و در آن اشکال نمی شود که زنده شدن اول، پس از دمیده شدن روح در دنیا است؛ چراکه نخست از اِماتة یاد کرده است، نه از اِحیاء و این دلیل بر آن است که زنده شدن اول، پس از مردن اول است. وانگهی غرض از اِحیاء، زنده کردنی است که موجب یقین کافران به آخرت و اعتراف آنان به گناهانشان می شود؛ با توجه به ادامه ی آیه که از قول آنان فرموده است: «فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ»؛ «پس به گناهانمان اعتراف کردیم، پس آیا راهی به بیرون آمدن (از دوزخ) هست؟» و آیه ی دیگری که از قول آنان فرموده است: «رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ»^۳؛ «پروردگارا! دیدیم و شنیدیم، پس ما را بازگردان تا کار شایسته ای انجام دهیم؛ ما یقین پیدا کردیم» و این قول برخی محققان و قول علامه منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالی است؛ چنانکه یکی از یارانمان ما را خبر داد، گفت:

«سَأَلْتُ الْمَنْصُورَ عَنِ قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى حِكَايَةً عَنِ الْكَافِرِينَ: «أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْنَا اثْنَتَيْنِ»، فَقَالَ: أَمَاتَهُم بَعْدَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا، ثُمَّ أَحْيَاهُمْ فِي قُبُورِهِمْ، ثُمَّ أَمَاتَهُمْ إِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ، ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِذَا نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى، أَلَمْ تَرَ أَنَّهُ قَدَّمَ الْإِمَاتَةَ عَلَى الْإِحْيَاءِ؟»

۱. بنگرید به: پرسش و پاسخ ۱۱۸.

۲. الأنعام / ۱۲۲

۳. السجدة / ۱۲

«از منصور درباره‌ی سخن خداوند بلندمرتبه پرسیدم که به نقل از کافران فرموده است: <ما را دوبار میراندی و دوبار زنده کردی>، پس فرمود: آنان را پس از زندگی دنیا میراند، سپس در قبرهاشان زنده کرد، سپس چون در صور دمیده شد میراند، سپس چون بار دیگر در آن دمیده شد زنده کرد، آیا نمی‌بینی که میراندن را بر زنده کردن مقدم داشته است؟».

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی
مجلس با حکم‌های و دستورها

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.